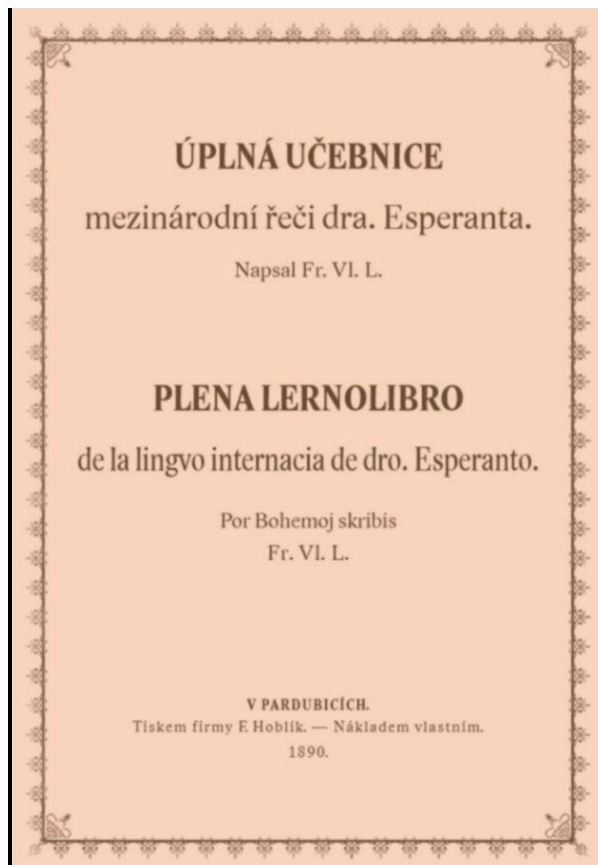

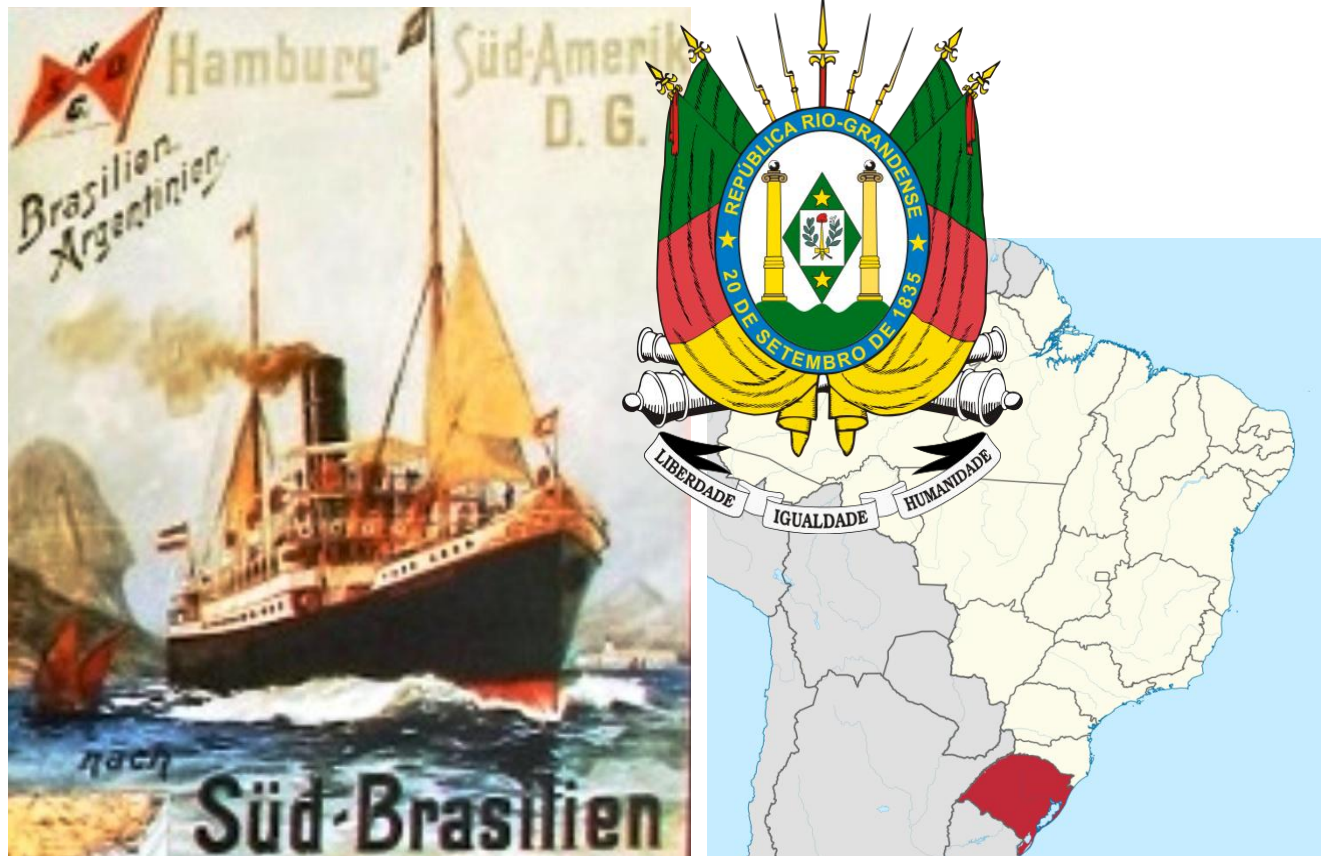

Rodná obec Zbyslav

František Lorenc se narodil na Štědrý večer roku 1872 v obci Zbyslav (nyní součásti Vrd) jako jedno ze 6 dětí chudého mlynářského dělníka Františka a jeho ženy Terezy (roz. Vítkové). Číst a psát se naučil již v pěti letech, začal chodit do školy v Trojovicích a poté absolvoval 4 třídy ve Zbyslavi. Už od dětství projevoval mimořádné nadání, zvláště při studiu cizích jazyků (nejen moderních, ale i řečtiny, čínštiny či hebrejštiny), které se učil zejména při své každodenní 6 km dlouhé cestě do gymnázia v Čáslavi. Za peníze, které mu poskytovala rodina na studium, si kupoval knihy a opomíjel stravu. Mimo jiné následkem toho v šesté třídě kolínského gymnázia musel studium ukončit kvůli známkám tuberkulózy.

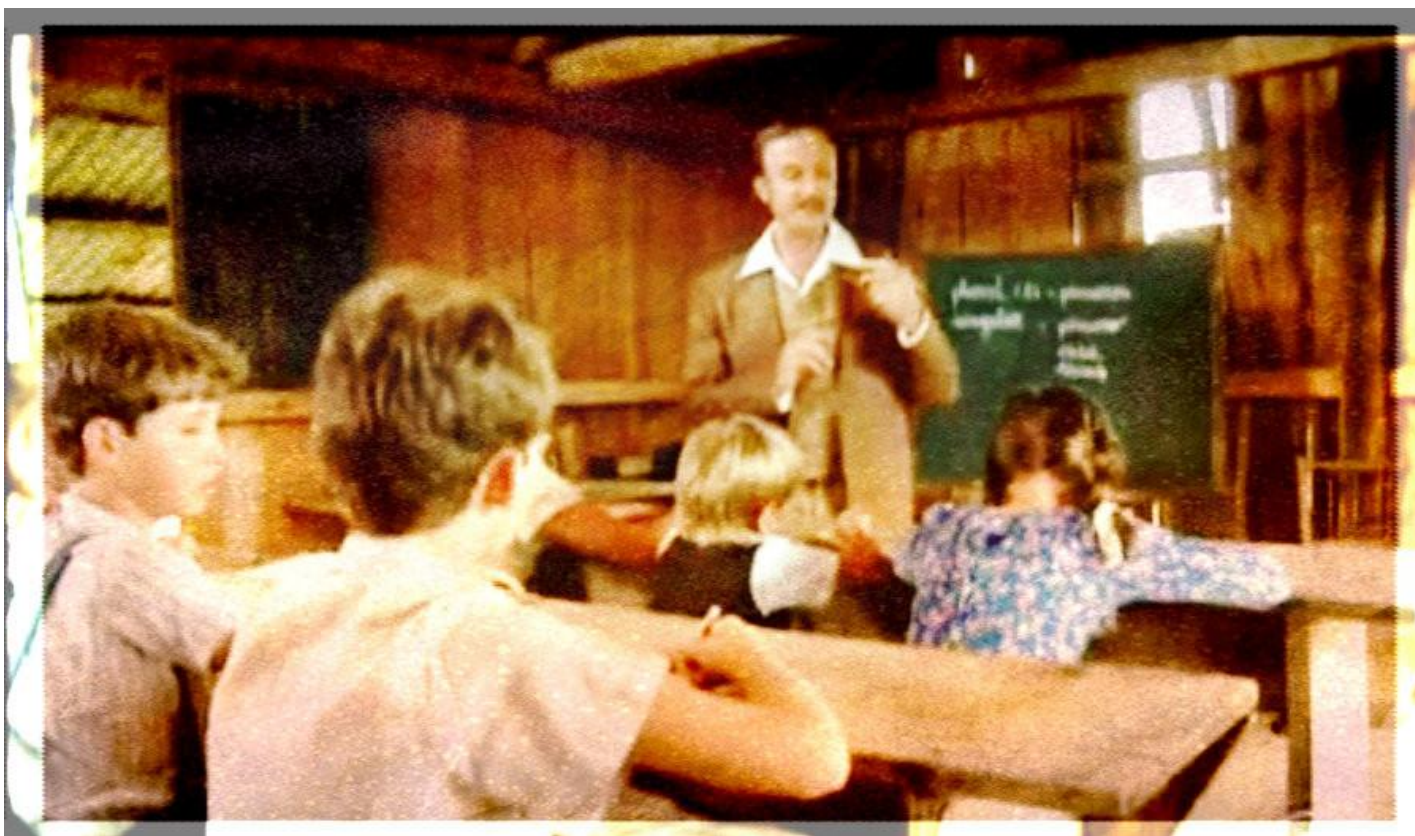
Jako 18letý chudý student, který si přivydělával redaktorskou činností a doučováním, z vlastních prostředků vydal v r. 1890 v tiskárně Hoblík v Pardubicích **PRVNÍ UČEBNICE ESPERANTA PRO ČECHY** (pouhé tři roky po vydání první učebnice dr. Zamenhova). Následně odešel do Prahy, kde vedl první kurz esperanta v hostinci U Pštrosů a věnoval se politické a agitační činnosti. Jeho práce v Omladině, v hnutí pokrokové dělnické mládeže a studentů, nemohla uniknout pozornosti rakousko-uherské policie.

Po demonstraci za všeobecné volební právo byl Lorenc uvězněn a vyslýchán a obdržel povolávací rozkaz na tříletou vojenskou službu. Rozhodl se, že tajně opustí Čechy a pokusí se využít emigrace českých rodáků do Brazílie, do nejjižnějšího státu Rio Grande do Sul, kde ta-mější vláda slibovala imigrantům půdu k farmářské činnosti. Zcela bez prostředků se pod jménem syna jedné rodiny, který se kvůli soubence rozhodl neodjet, nalodil v Hamburku na parník *Argentina*. Během plavby se naučil základům portugalštiny.

Z důvodu povstaleckých bojů nabídka farmaření ztroskotala a imigranti si museli hledat obživu na vlastní pěst. Lorenc vystřídal ve velmi tvrdých podmínkách několik zaměstnání, až se mu konečně podařilo odcestovat do Porto Alegre. Po dramatické cestě vnitrozemím do vznikající vesnice DOM FELICIANO zde začal Lorenz farmařit. Bylo to ale pro nezkušeného Lorenze velmi obtížné, a proto po nějaké době uvítal možnost pracovat jako učitel. Škola se pod jeho vedením dobře rozvíjela a Lorenc byl jmenován jejím ředitelem.

Lorenc jako učitel ve filmu Muitas vidas (Mnoho životů)

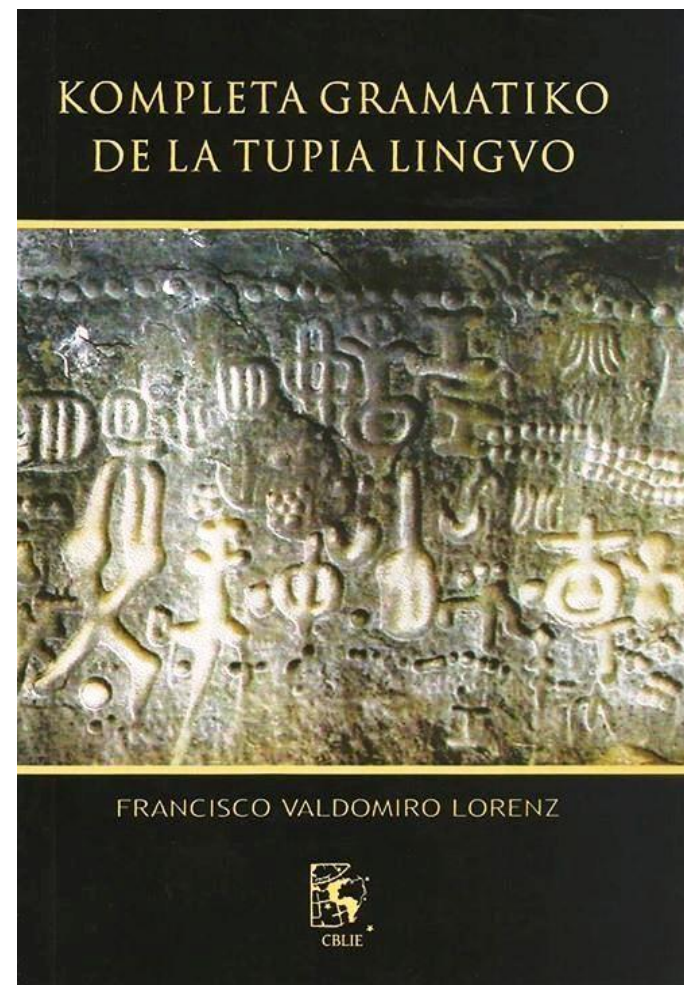
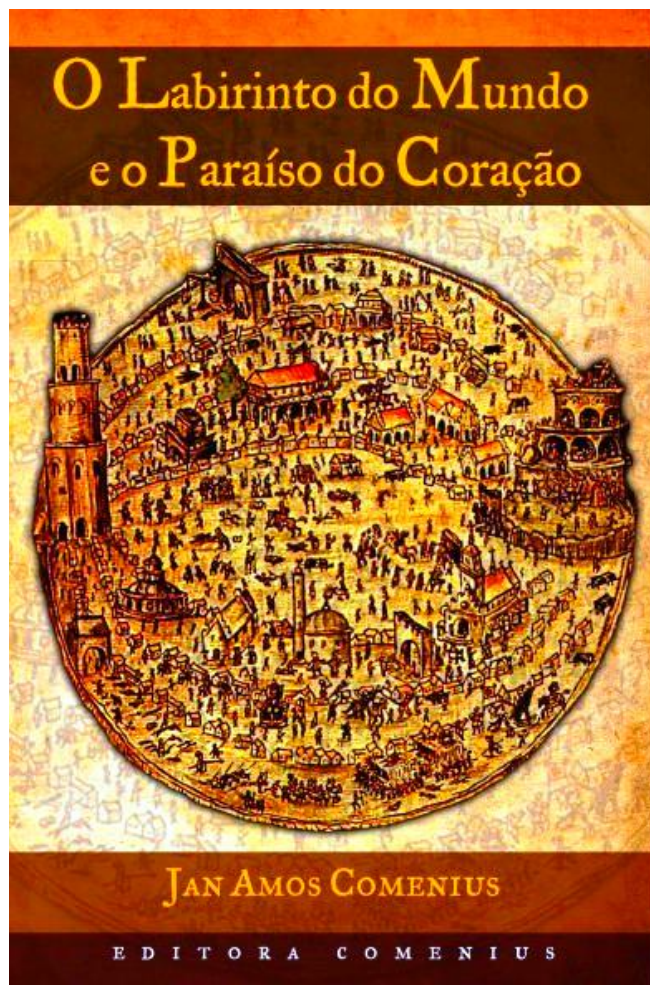

V Dom Feliciano se v r. 1895 oženil s Němkou Idou Krazsewskou a měli spolu 13 dětí. Dvě z nich brzy zemřely. Lorenc adoptoval ještě několik dalších dětí a materiálně podporoval děti, které k němu přicházely na stravu, mezi nimi také jednu černošku.

Po úmrtí manželky v r. 1944 se v r. 1948 oženil s Franciscou Nalepinski Schumann, s níž se rovněž staral o několik sirotek a opuštěných dětí.

Při své starosti o rodinu a hospodářství, práci ředitele školy a osvětové činnosti nacházel ještě po večerech čas a energii na literární činnost, mimo jiné na překlady z české literatury do portugalštiny. To ocenil i prezident T. G. Masaryk. Pozoruhodaná je také Lorencova práce na záchranu jazyků původního indiánského obyvatelstva zaznamenáním jejich gramatik (pro celkem 24 jazyků).

Lorenc hodně překládal také z angličtiny do portugalského. Jeho hlavním dílem je překlad *Bhagavadgíty* ze sanskrtu do portugalského a esperanta. Brazilští autoři zaznamenávají, že na konci života

údajně ovládal 80 - 104 jazyky!

Ukázky Lorencových původních děl v portugalském

Jeho dílo obsahuje více než 80 položek, další se možná ještě nacházejí v archívech. Ve svých dílech věnoval pozornost spirit(ual)istické tematice, věnoval se rovněž ezoterním naukám a vykonával s úspěchem i léčitelskou praxi. Je dosud nejasné, jak všechny tyto znalosti získal při svém vytížení a pobytu daleko od civilizace.

Lorenc je rovněž považován za zakladatele esperantského hnutí v Bra-zílii a je zde stále velmi vážen. Je autorem učebnic i překladů beletrie. Nejvýznamnějšími Lorencovými publikacemi vydanými v esperantu jsou - kromě zmíněného překladu *Bhagavadgíty* - *Antologie brazilské poezie* (324 básní od 120 básníků) , *Hlasy básníků z duchovního světa* a *Pestrobarevná kytice* (překlady básní z 80 jazyků). Všechny tyto tituly vyšly ve více vydáních.

V Brazílii začal používat své jméno v podobě
FRANCISCO VALDOMIRO LORENZ,
pod nímž je znám i v esperantském světě.

Ve městě DOM FELICIANO (cca 14 000 obyvatel) nyní působí kulturní dům s knihovnou nesoucí jeho jméno. Jsou po něm pojmenovány např. Výzkumný institut v Porto Allegre, ulice v několika brazilských městech a nakladatelství EDITORA LORENZ v Rio de Janeiru.

V r. 2012 za přítomnosti zástupců českého velvyslanectví v Brazílii byly do Dom Feliciano přeneseny z Porto Allegre Lorencovy ostatky a byl mu zde zřízen pomník.

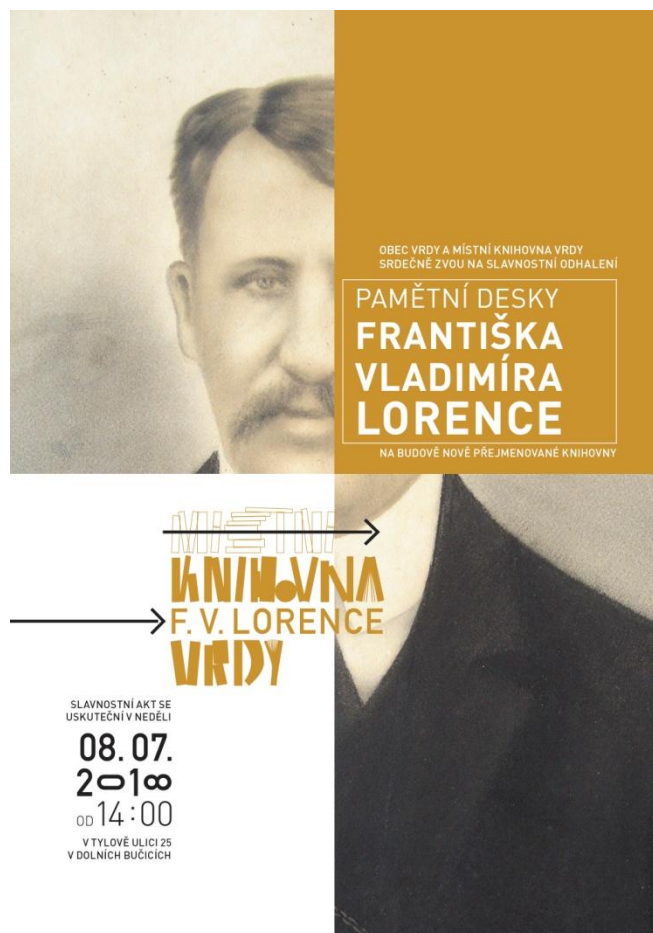
Potomci F. V. Lorence

F. V. Lorenc patří mezi tři nejznámější osobnosti Brazílie s českým původem.

Jsou to bývalý prezident Juscelino Kubitschek de Oliveira, podnikatel Jan Antoním Baťa a právě Lorenc. Jeho dramatický život, mimořádné, dosud neobjasněné schopnosti, rozsáhlé dílo a život naplněný filantropií zasluhuje větší pozornost v jeho původní vlasti než tomu bylo dosud.

Na počest slavného rodáka a na základě spolupráce obce Vrды s Českým esperantským svazem byla přejmenována Místní knihovna ve Vrdech na Knihovnu F. V. Lorence a byla na ní odhalena Lorencova pamětní deska od sochaře Zdeňka Myslivce. Slavnostní ceremoniál za přítomnosti konzulky ČR v Brazílii ing. Pavly Havrlíkové se konal v neděli 8.7.2018. Akce byla spojena s návštěvou Lorencovy rodné vsi Zbyslavi.

Obraz Lorencova rodného domu

V češtině se lze seznámit se životem F. V. Lorence v brožuře Jarmily Rýznarové *F. V. Lorenc aneb Jak Čech dokázal ohromit Brazílii* (AEH 2010) a v publikaci profesora Vlastimila Novobilského *F. V. Lorenc - svědectví o životě neobyčejného člověka* (KAVA-PECH 2017).

Zájemci o hlubší studium života a dílo F. V. Lorence mohou navštívit Muzeum esperanta ve Svitavách, kde je mu věnována část expozice a v jehož odborné knihovně čítající téměř 20 tisíc knihovních jednotek lze nalézt další dokumenty na toto téma.

Zmíněné životopisy, některé publikace od Lorence či o Lorencovi a informace o esperantu si můžete vyžádat i v této knihovně. Životopisné fotografie si můžete prohlédnout ve zvláštním fotoalbu.